

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czinuzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög ezrintéternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri czikkpek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A kapkodás rendszere.

Ha valaki azt a fáradságot veszi magának, hogy az egyházpolitikai reformok egyik legjelentősebb részének: az állami anyakönyvvezetéről szóló törvényjavaslatnak a megszűlése, ennek életbeléptetése és végrehajtási utasítások s általában az új intézmény által feltételezett szervezés munkálatain áttekintsen — annak lehetetlen el nem képednie azon a folytonos kapkodáson, mely a kormány eljárását jellemzi.

A kormány beterjesztett annak idején egy hús és vér nélkül való törvényjavaslatot. Mondhatni minden előfeltétel hiányzott a javaslatban ahhoz, hogy abból egy szerves és életképes jogintézmény válhassék.

A parlamentti tárgyalások folyamán ugy meg nyirbálták a kormány törvénytervezetét, hogy mikor végleg kikerült a javaslat a törvényhozási faktorok kezéből, alig ismert rá maga a javaslat szerzője abban a saját alkotására.

És nemcsak megnyirbálták, hanem szerencsésen át is gyúrták egy olyan törvényhozási szörnyszületté, a melyet akár üveg alatt lehet mutogatni.

Hanem a mi azután történt: az anyakönyvi kerületek szervezése, az anyakönyvvezetéssel megbízandó közegek megválasztása, az ezek részére adott utasítások kidolgozása rendén, azok mind olyan dolgok, a melyekről komoly kritikát épen nem, de satírárt annál könnyebben lehet írni.

A törvény a végrehajtással a belgyminisztert bizta meg.

A mostani belgyminiszter Perczel Dezső, az elődjétől Hieronymi Károlytól átvett egy csonka tervezetet és megkísérelte valahogy szerves egészszé átgymni.

Ismeretese minden figyelmes újságolvasó előtt azok a nap-nap után nyilvánosságra került részletek, a melyek a törvények végrehajtása tárgyában tett előintézkedésekről szólnak.

A belügyi kormány jó ideig egyezkedéseket folytatott egyes városok és vármegyei törvényhatóságokkal a czélból, hogy ezek melyike kik által véli az anyakönyvvezetéssel járó teendőket végezteni és melyik törvényhatóság mily mérvben kész a köteleességekhez hozzá járulni.

Ezen egyezkedés folyamán aztán furcsábbról furcsább dolgok kerültek felszínre.

Egyik törvényhatóság a főjegyzőt, másik a tanácsnokot, harmadik a tanítót, negyedik az orvost, ötödik a papot, s volt olyan is a melyika bábát jelölte ki e funkcióra.

Azután egyik elvállalni volt hajlandó a költségeket egészben, a másik részben a harmadik még tudni sem akart ilyen hozzájárulásról, abban a hitben lévén, hogy ez intézmény költségei az állami jövedelmekből fedezendő.

Azután neki fogtak az egyes anyakönyvi felügyelői kerületek szervezéséhez. A napokban kibocsátották a felügyelői állásokra vonatkozó pályázati felhívást is.

Daczára annak, hogy a felügyelők néve igen fontos teendők vannak és bizonyos szakbizottság okvetlenül szükséges, a pályázat semminemű kölesönösebb kvalifikációhoz nem köti a képesítettséget. Ebből azt kell következtetnünk, hogy a különben elég jól dotált felügyelői állások betöltésénél bizonyos kortesérdemek vagy a kormánynak tett egyébbb szolgálatok fognak honoráltatni, nem pedig arravalóság lesz a döntő.

A mint csak nagyjában felsorolt ezen körülményekből is kitűnik, a kormány e fontos jogintézmény életbe léptetésénél minden helyes rendszer nélkül, a legteljesebb kapkodással járt el, s tisztában lehet mindenki, hogy az ily uton keletkező jogállapot összeegyeztethető-e egy modern állam jogrendjével, s főképen, hogy a fejlődésnek megkívánt feltételeivel fog-e birni az a jogintézmény, a mely épen arra van hivatva, hogy rendezett jogállapotokat teremtsen a mai megbízhatatlannak ítélt helyzetben.

A gyakorlati élet fogja kétségkívül nagyon hamar igazolni, hogy kapkodással nem lehet egészséges jogállapotot teremteni, de azt felforgatni annál jobban sikerül.

Politikai hírek.

Agliárdi és a delegációk. A delegációk előtt a szabadelvű hangulat fellendítésére a külügyminisztérium felhivatalosai kilátásba helyezték, hogy a pápa rendkívüli

konzisztoriumot hív össze, hogy több nuncziust sürgősen bibornokká nevezzék ki. A bibornokjelöltek között volt Agliárdi is s a kinevezést siettek visszahívás színeben feltüntetni, hogy ebből kimagyarazzák az elégtételt br. Bánffy Dezső miniszterelnök javára. Ma már bizonyos, hogy minden alap nélkül való volt ez a híresztelés, mert mint Rómából írják, a konzisztoriumot csak novemberre, vagy decemberre hívják össze, tehát olyan időben, a mikor Agliárdi bibornoki kinevezését nem lehet visszahívásnak magyarázni s abból annál kevésbé elégtételt következtetni a miniszterelnöknek.

A honvédségélyezés rendezése. A legutóbbi költségvetés tárgyalásának során az előirányzott összegben felül br. Bánffy Dezső miniszterelnök indítványára százezer forint vétetett fel az 1848—49-es honvédek segélyezésére. Értéslésünk szerint a kormány már megtette az intézkedéseket, hogy ez a hitel a mutatózó összeghez képest felhasználassék. A miniszterelnökségben külön osztályt szerveztek a honvédségélyezés ügyére s az osztály élére Balla Gyula titkár rendelte a miniszter, a ki csak az imént cserélte fel az ákosfalvai mandátumot a miniszterelnökségi titkársággal.

Kormányválság Ausztriában.

Bécs, június 18.

Windisgrätz herceg miniszterelnök ma in optima forma benyújtotta ő Felségének az egész kabinet lemondását. Ő Felsége még eddig nem nyilatkozott a lemondás elfogadása tárgyában, de holnapra a döntés bizonyos várható s Windisgrätz herceg a képviselőház legközelebbi (csütörtöki) ülésében be fogja jelenteni a kormány lemondásának tényét.

Windisgrätz herceg ma kétszer volt a Hofburgban. Az első alkalommal nem találta otthon ő Felségét, a ki ez időben a stockeraui szemlén volt. Midőn másodsor, d. e. 11 órákor újra a Hofburgba hajtatott a miniszterelnök, ő Felsége már megérkezett s 1 és fél óráig tartó kihallgatást adott Windisgrätz hercegnek. Midőn az utóbbi fél 1-kor távozott a Hofburgból, Plenerral találkozott, a ki szintén a Hofburgba hajtatott. Mindketten megállították fogatukat, kiszálltak s Windisgrätz herceg Plenert gyalog kísérte egyideig s vele fel-alá sétálva beszélgetett. Plener ezután ő Felségéhez ment, a kinél igen soká időzött.

A képviselőház mai ülése folyamán a minisztertanács kétszer ült össze hosszabb tanácskozásra.

Ez volt a kabinet lemondásának külső tünete.

Nagyon lermészetes, hogy e pillanatban minden tekintetben tájékozatlanság uralkodik.

ezzel még nem igazoltuk azt a naturalismust, a melyet egy Zola vagy Arindberg üz. Hisz szükség esetén még elismerhetem a szemétség jogosultságát a természet rendszerében, de azért senki sem fogja velem elhittetni, hogy egyedül a szemétségárnak van ilyen jogosultsága. Ha egy büzös pocolya és egy hullámzó tó között kell választani, miért válasszam pocolyát. Hisz lehet itt-ott egyes alakokat az iszapból felhuzni, lehet időridőre fekete színűekkel fekete háttérre festeni, de a ki semmi egyebet nem tesz, az úgy látszik azt akarja mondani, hogy a jó a világon egyáltalában nem létezik. A naturalista művek jelenleg nem riasztanak el a rosztól, hanem inkább arra terelik az olvasót. Zola összes művei között egy nagyon rossz művet, Nanát olvastak legutóbban és nem merem hinni, hogy azért, mert a legutóbban éppen azon a vétken botrányoztak meg leginkább, melyet Zola ezen regényében fest. Mert nem elég az embereknek, rámutatni az örvényre, mely őket fenyegeti, egy részük éppen azért bukik belé, mert figyelmessé tették rá és szédlőni kezd, a másik rész meg tudja ugyan óvni magát a szédlőléstől, de nem is lát módot a menekésre és csak egy nagyon kis töredéke fog elég erővel rendelkezni, hogy az üdýhozó utat megkeresse és megtalálja.

Ki tényleg hatni akar, annak az utra is rá kell mutatni, a mely a menekés felé vezet. C s a k negatív eredményt adni, csak romokat teremteni, ennek oly ürt kell támasztania, a melyből minden ut, még a leg-helytelenebb is, — menekésként fog fel-tűnni.

Az osztrák parlament ez idő szerint a teljes kaosz képét nyújtja. A költségvetési bizottság ma megszavazta a cilli-i gimnázium tételét s így beállott a német baloldalra a formalis kényszer is a koalízióból való kilépésre. Az egyesült német baloldal holnap délelőtt fogja bejelenteni a Hohenwart-klubnak, valamint a lengyel-klubnak a koalízióból való kilépést.

A kombinációk egész raja szárnyal a levegőben. A hírek zűrzavarából csak egy emelkedik ki különösen és pedig egy szenzációs, csaknem hihetetlen hír, az t. i., hogy az ifju-cseheknek nagy kedvük kerekedett a klerikális konzervatívokkal új többséggé egyesülni. Ma este ugyanis a Hohenwart- és lengyel-klub képviselői (az utóbbiak közt Zaleski volt miniszter s a klub elnöke) mártárgyalásukba is bocsátkoztak az ifju-csekekkel. A tanácskozás tárgya az volt, hogy mily alapon lehetne biztosítani a költségvetésnek megszavazását még a jelen ülészakban.

A mily hihetetlen ez a hír, — mégis tény. Az ifju-csehek máról-holnapra kormányképesekké lettek. Vagy legalább azoknak tekintik magukat. Mert a vágytól a megvalósulás nagy az ut s még nagyobb a kétség, ha vajjon ő Felsége hajlandó-e elfogadni azt a pártot, melyről tavaly a delegációk alkalmával Budapesten ugy beszélt, mint egy „furcsa társaságról”.

Mindenestre jellemző tünet, hogy erre a szövetekekzésre komoly akció indult meg. Jellemző tünet különösen annyiban, hogy a szlávok és konzervatívok mily szívesen szövetkeznek azokkal az elemekkel, melyek halális ellenségei a németeknek. S ha ez a szövetség létrejön, késhogyig menő küzdelem fog kifejlődni.

Az új kabinetre nézve is a legkülönbözőbb kombinációk merülnek fel. Pedig még nekinek nincs fogalma róla, vajjon rekonstrukcióról lesz-e szó, vagy csak egy ideiglenes kormányról, vagy pedig képzeltető-e az állandóság látszatával bíró kormány. A miniszterelnökségre sok jelöltet emlegetnek. Komoly figyelmet csak egy érdemel: Badeni Szaniszló gróf jelöltsége. Badeni Szaniszló gróf a galicziai helytartó testvére, már Taaffe idejében emlegették őt miniszterelnökkjelölt gyanánt.

A kieli ünnepség.

Kiel, június 19.

Az államok hajórajai mind megérkeztek már Kielebe s együtt van az uralkodók küldötteinek fényes társasága is.

Ma délelőtt fél tíz órákor ért a kieli kikötőbe a spanyol hajóraj, mely a friedrichsoti erőddel a szokásos üdvözléseket váltotta. Az orosz és francia hajóraj közvetlen egymásután érkeztek be, 800 méter távolságban álltak fel egymástól. A párisi lapok ezt a szövetség újabb biztosítékának tekintik.

Kora reggel pezsgő, eleven élet uralkodott a városban, ezek hullámoztak az utcákon, a házak zászlókkal, koszorúkkal díszítve, mindenfelé transparenteket alkalmaz-

nak, tribünöket építenek. A csatornákat teljes hosszában csapatok szállták meg s a hajózást ma már beállították a csatornában. Az idő meleg és vihart várnak.

Pompás színes látványt nyújt a Binenalsteren 760 czölöpön épült, tarka zászlókkal díszített, piros-fehér falu pavillon, melyet az ünnepély alkalmával építettek s a felette kimagasló világító torony, a mely a 11. század stíljében épült egy óriási sziklán. Szemben ezzel az Alsteren egy szürke, fából épített erődítmény meredez, melyen holnap tűzijátékot rendeznek és két alacsony állvány ágyúkkal, a hol a zenekarok foglalnak helyet.

A holtenaui világító tornyot, melyet a császár fog leleplezni, a következő felírás van: II. Vilmos császár az északkéleti csatornát megnyitotta s 1895. június 21-én átadta a világforgalomnak.

Ma este érkezett meg Alexius nagyherceg Neu-Babelsberg (Potsdam mellett) állomásra, a hol a császár fogadta. A nagyherceg a császárral együtt Sándor herceg viládjában fog vacsorálni. Lajos herceg és a regens-herceg Münchenből inkognitóban Crailsheim miniszter, Riedel és Feilitzsch bárók társaságában különvonaton érkeztek meg.

Az idegen hírlapírókat Rosatzin igazgató üdvözölte, a szenátus nevében Hachmann dr. szenátor beszélt. Az északkéleti csatornában a szenátor a béke biztosítékát látja s kéri a sajtó támogatását, melynek működéséért hálás szavakkal adóz.

A vendégek nevében Dernburg válaszolt, Hamburgot élteve. Az ezután következő beszédek a testvériség bizonyítékai voltak. A hamburgi újságírók üdvözlétére Singer angolul válaszolt, Kordgenien spanyolul, francziául Royal.

Erre minden állam küldötte saját nyelven iparkodott beszélni. Olaszország részéről — mely őt tudósított küldött — Gagliandi beszélt, Spanyolország három küldötte közül Coll Svédországról Rubenson, Oroszország nevében Yollas dr., Magyarország nevében Rákosi magyarul, lengyelül Dommirszki szónokoltak.

Végül Mantler dr., a Wolff-iroda igazgatója emelt szót, a hamburgi sajtóbizottság működéséért köszönetet szavazta.

A társaság ezután külön hajón az Alster-úszgatra ment, melyet a próbavilágítás ragyogó színből mutatott be. A világítótorony tetején hatalmas reflektor szórt a fényt az Alsterre, a fellobogózott partokra és a Lombard-hidra. Ludwigkonzertgartenban megtartott reggeli a sajtók 130 tagja vett részt. Hivatalos tosztolat nem mondtak. Csak Wattson (London) köszöntötte fel az angolok nevében angolul a hamburgi kártársakat. Délután egy negyed 3 órákor a résztvevők lövasuton a tözsdre mentek és ott megtekintették a karzatokat és olvasó termeket. Innen a városházára mentek, hol két városi építész vezetés mellett, megtekintették az ünnepélyekre feldíszített termeket.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Június 20.

A modern irodalom.

Irta: Grátz Gusztáv.

(Vége.)

De a legtöbbben nem elégedtek meg ayal, hogy azt a valót rajzolják, a melyet tényleg láttak, de physiologiai művekben pedig kutatták a létező dolgok természetes okait, míg minden képességtüket elvesztették a valóság helyes felfogására. Így az írók elérték ugyan azt, hogy a tudomány egyes ágait népszerűsítették, terjesztették; de míg erre kiképezték magukat költői érték majdnem teljesen kiszáradt. Így kaptuk az irodalomban Darwin és Claude Bernard dramatizált elméleteit, a Nietzsche-féle doktrínák rikító színekkel festett illusztrációit és így vesztettünk el számos becses költői művet, a melylyel azon művek legutóbbszőr valóság-gal tehetséges írói az irodalmat gazdagították volna. Hogy a nyereség vagy a veszteség volt-e nagyobb, — a felett vitakozni mindenesetre lehet. — Az irodalom ez új fajja ismeretlen — tehát érdekes volt, oly tárgyakról szólt, a melyek a mindennapi életre alkalmazhatók voltak, s a mi fő — egészen eltérő volt az elavult, régi divattól s így nem csoda, hogy egyfelől mint minden a mi új, számos becsmérésnek volt kitéve, de hogy másfelől számtalan példányban olvashatók is.

És az ember csak haszonnal fogja e műveket olvasni. Lehetőséges, sőt talán bizonyos, hogy aesthetikai szempontból ez irány el kell ítélnünk. A ki gyönyörködni akar abban, hogy valamely szerelmes pár sorsát egész a házasságig kövesse, a kinek szándékában van költői ömlengéseket olvasni, az természetesen e műveket nem fogja kezébe venni. De értékük azért van és azért, mert aesthetikailag el kell ítélnünk őket, épp oly kevéssé fogjuk őket elítélni, a milyen kevéssé egy cxitromot dobunk el azért, mert az savanyu.

Mert korántsem árt a világnak, ha igazat, keserűt valót prédikálnak neki, noha a Rongon-Masquart nagy ciklusát befejező művében helyesen állította fel az irány ide vonatkozó fölveté e rövid szókban: tout dire, pour tout comprendre et tout guérir. Lehetőséges, hogy czélszerű, ha az orvos halálisan beteg asszonyok és gyermekek előtt eltitkolja a veszélyt, melyben forognak, ha tréfálkozik velük és szép jövőt rajzol eléjük, bár tudja, hogy a betegágyról soha sem fognak felkelni — lehet hogy ez helyes — és körül-belől ez volt az a módszer, a melyet az idealisztikus írók társadalmunkkal szemben alkalmaztak. De az erősnek jogavan arra, hogy baját ismerje, hogy legalább teljes öntudattal bukhasse el, ha bukni kell. Csakhogy ez nem is szükséges, mert ismerve a betegséget, talán találhatok módot megmenekülni a haláltól — míg az az orvos, a ki azt állítja, hogy semmi bajom nincs, soha sem fog arra birni, hogy orvosságot vegyek be.

De ha ily értelemben nem is lehet teljesen eltagadni a naturalismus jogultságát,

Az erkölcs, a melyet az e fajta művekben hirdetnek, szintén csak arra való, hogy félrevezesse a közönséget. Talán nem árt, ha a szinpadot szószékké alakítják át, most, midőn kijött a divatból, arra hallgatni, mit a szószéken mondanak. De a különbség a szószék erkölcsé és a szinpad erkölcsé közt oly nagy, hogy joggal kételkedhetünk, vajjon tényleg erkölcsös-e a szinpad erkölcsé. Hisz csakugyan különöseknek kell lenni azoknak az erkölcsi prédikációknak, a melyeket romlatlan lelkű egyéneknek nem szabad meghallgatniuk, mert esetleg megromolhatnak tőlük. A baj az, hogy mindég csak Sodomat és Sodomat mutatják nekünk és sokasom Sodoma pusztulását.

Ha az emberek az erkölcsihirdetők tanait követnék, egy Sudermannét, egy Ibsenét, csupa erkölcsiségből oly chaosi zűrzavar keletkeznék, a melyben utóvégre is csak az erkölcselenség diadalmaskodnék.

Alapjában véve az u. n. realisták a legnagyobb idealisták. Oly dolgokat követelnek az emberiségtől, mintha az angyalok számára akarnának törvényeket írni. Tanaik egy oly világban lehetnek érvényesek, a mely, — ha egyáltalán létezik, — valahol magasan fejtünk felett lebeg, de a mi földi honunkban sohasem létezett és fájdalom nem is fog létezni soha.

Különböben már most is lehet némi gyenge viszhatást észlelni a modern irodalmi áramlatok ellen. A naturalismus apostola, Zola, utolsó műveinek egyikében hangosan hirdeti kételyeit a felett, hogy az általa felfedezett panacénáz az emberi szenvedések ellen valóban hatályos-e, Maupassant korai ha-

A brassói ev. ref. hitű magyarság.

A brassói magyarság a 70-es évek közepéig óriási küzdelmet fejtett ki oly czélból, hogy a város állítson fel néhány magyar tanuló községi elemi iskolát. Megokolásul azt hozták fel, hogy a fennálló három felekezeti u. m. a róm. kath., az ev. ref. és ág. ev. el. iskolák egy negyedrészt sem képesek befogadni a tanköteles gyermekeknek. A város atyái, valószínűleg a költségektől irítozva és még valóságban az új iskolák által a magyar elem megerősödését sem képműlve, huzták-halasztották a magyar községi iskolák alapítását.

Réthy Lajosnak Brassóból Dévára kellett a szolgálat érdekében átköltözni a helyét Biélez szász ajku tanfelügyelő foglalta el. És lön erre nagy csendesség Brassóban...

Megszabadultak a nyughatatlan Réthy tanfelügyelőtől, mint később Nagy-Küküllő-megye Bethlen Gábor gróf és Besztercze-Naszódmegye Bánffy Dezső báró főispánoktól.

A csend azonban nem tartott sokáig, mert Trefort Ágoston vallás- és közokt. miniszternek 1875. elején az a szerencsés ötlete támadott, hogy ő Brassóba több állami elemi fiu- és leányiskolát fog még abban az év szept. havában felállítani. Ehez nem volt szükség sem a tanács, sem a képviselő testület támogatására. Hatvanezer forint állott Trefort rendelkezésére.

Leküldötte tehát Buzogány Áron titkár Brassóba azon utasítással, hogy ezen összeg erejéig vásároljon egész csendben iskolának való házakat és azokat alakíttassa át alkalmas iskola helyiségekké. Buzogány megfelelt a megbízatásnak, megvásárolt a belvárosban két házat, Bolonya külvárosban egyet s 1875. szeptemberben az áll. el. fiu- és leányiskolák megnyitlakt.

Első volt a felekezetek közül, a mely az állami iskola alapításához csatlakozott az itteni ev. ref. egyház, a mely nem csak beszűntette elemi vegyes népiskoláját, melybe évenként 60—70 gyermek fért meg, hanem érdemes lelkésze Molnár János a gondnokságba is kineveztetett, melyben 20 év óta egyike ma is a legbuzgóbb tagnak.

Husz év leforgása alatt azokból az akkor alapított állami elemi iskolákból, melyek ma is virágoznak, fejlődtek ki 1. a polgári leányiskola, 2. a kereskedelmi akadémia, 3. az áll. középfai par iskola és 4. az áll. főreáliskola.

Hogy milyen hasznát vette az itteni ev. ref. egyház annak, hogy szegényes elemi vegyes iskoláját feladta és szível lélekkel az állami iskolához csatlakozott, ennek igazolására álljon itt a következő kimutatás, a mely ugy valláserkölosi, valamint nemzeti szempontból is valóban lélekemelő. Ugyanis a folyó 1895-ik tanév végén, tehát az állami iskolák alapításának 20-ik évében a különböző iskolákba járó ev. ref. hitű magyar ajku tanulók létszáma a következő:

1. Az áll. keresk. akadémiában 21.
2. Az áll. főreálban 46.
3. A r. k. gymnasiumban 30.
4. Az ág. ev. ném. gym. 4.
5. Az áll. polg. leányiskolában 37.

lálával a dekadens irány dekadenciájára kezdődik, egy Hrindberg művei pedig legfőbb arra vezethetnek, hogy a naturalismust ad absurdum vigyék. Ibsentől csak keveset várhatunk, s ha egynehány drámát fog is írni, sokkal inkább beleléte már magát képzelt gondolatvilágába, semhogy még marandóbb befolyásra juthatna. Hauptmann Gerhár — a német realisták feje — pedig utolsó művében némileg a bűnbánó szerepét játszta. A mi a naturalismus többi követőit illeti, azok legnagyobb része az utolsó időben napról-napra bizonytalanabbul keresgél a legkülönbözőbb irányok között. Lehetséges tehát, hogy ez az áramlat is vége felé közeledik.

Ha ez így volna, mi örömmel írhatjuk sirja fölé a Requiescat szót. A világ beteg volt, egy iszapfürdő csak jót tett neki, de az iszapba elmerülnie nem szabad.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

XVI.

Emészttűdés.

(Folytatás.)

(103.)

— En azt gondolom, hogy anyám tudja, hogy nem vagyok lelkiismeret nélkül — és van némi kötelesség érzetem. Tehát, ha volna

6. A belv. áll. el. iskolában 150.
 7. A bolonyai el. iskolában 63.
 8. Az áll. középfai par iskolában 20.
 9. Az áll. iparos-tanonez iskolában 175.
- Összesen 546.

Olyan óriási előhaladás ez, a mely legfényesebb reményünket is túlhaladja...

Az itt kimutatott tanulókat két hitoktató tanította a f. tanévben u. m. a főreálba és polg. leány iskolába járókat T. Pécsy Árpád lelkész, az elemi iskolákba járókat Benedek Zoltán vallástanító. A főreáliskolába járók e folyó év június 15-én d. e. vizsgáztak az iskola helyiségében. 4 polg. l. iskolába és elemi iskolákba járók e hó 16-án délelőtt a leány, d. u. a fiu gyermekek. — A templom délelőtt és délután zsufolya volt érdeklődőkkel.

A vizsgálatok ugy a felsőbb, mint az elemi iskolákban a lehető legszebb eredményel folytak le ugy a szűlők valamint az érdeklődő közönség teljes meglepésére, a miért én mint az ottani ev. ref. egyháznak élthesszíg megválasztott tiszteletbeli presbiter, nem mulasztom el azt, hogy ugy t. Pécsy Árpád közszeretetlen álló ifju lelkészünknek, valamint t. Benedek Zoltán ifju hitoktatóknak ki ne fejezzem legforróbb köszönetemet. A kicsiny csermelyből Molnár János nyugalmazott lelkészünk kitaró buzgalma folytán nagy folyó lett. A brassói ev. ref. magyar egyház évről évre szemlátomást előre halad és biztos erős vára lesz itt a magyar nemzetnek. Uj ifju erők vették át az egyház hajójának kormányrudját. Segitse őket fokról fokra az isteni gondviselés!

Brassó, 1895. jun. 17.

KOÓS FERENCZ.

A Kisfaludy-társaság utolsó ülése.

Budapest, jun. 19.

(Saját tudósítónktól.)

Álmos ülés volt a Kisfaludy-társaság mai ülése, a melyyel a sason bezárt. Nyolc-tizen lézengtek a hallgatóság helyén, a tagok is gyéren jelentek meg.

Az ülésen Gyulay Pál elnökölt.

Bethly Zsolt titkár a felolvasásokat megelőzőleg bejelent, hogy Molliere színműnek lefordítása már néhány év előtt megtörtént, a Kisfaludy-társaság akkor Haraszthy Gyula tanárt bízta meg, hogy a nagy vigjáték író életrajzát megírja. Haraszthy már évek óta dolgozik a munkán, a mely immár elkészült és a mai napon a társaságnak megbirálás végett beadatott. A mű birálónál az elnök Szász Károlyt és Payer Józsefet nevezte meg.

Az első felolvasó Zichy Antal volt „Deák Ferencz, mint író” című értekezését olvasta föl, a mely a „Képes irodalomtörténet” legujabb számában jelent meg. Utána Hegedűs István olvasta föl a magaműfordításban Hugó Viktor „Ibo” (Megyek) című, merész száryalású ódáját, melyben a költő a végtelen rejtelmeinek kifizetésére tör és kész keresztül gázolni a véges emberi tehetség által elébe vont korlátokon. Ezután Lamartine „Feszület” című megható elegiáját adta elő. Lamartine leánya ép keleti után, a szent földön halt meg.

A feszületet, melyről gyönyörű elegiája szól, a költő egy barátja a haldokló Julia ajkáról vette el és adta át a költőnek emlékül. E két nagyobb szabás műfordítás után

valami, a mit meg lehetne tenni, én azt bizonytal megtenném; de nincsen. Az örök élet reményére és mindenre a mi szent előtem, mondom, hogy sem anyám, sem én, nem tehetünk semmit, miáltal segítségére lehetnének annak, kinek elvesztését mind a ketten fájjaljuk.

Szavai, hangja és az areza oly mélységes komolyságot fejeztek ki, hogy az anyja nem tudott kételkedni azokban. Az utóbbi években Adrián volt az ő erős sziklája, barátja és társa, s az az egyedüli lény, kinek jelenléte mindig derült hozott és vigasztalást adott, kinek józan eszére és önzetlen szeretetére mindig számíthatott. Miszifikkálya volt, de megnyugodott és a Lanherne-uttal felhagyott. Rockstone urnak csak annyit mondot, hogy megváltoztatta a szándékát.

— En azt gondolom, hogy helyesen tette, hogy e tervéről lemondott, — mondá Rockstone ur. Legyen meggyőződve róla, hogy ha Belfieldné egy olyanféle menedékhelyen van, nem sokára tudósítani fogja kegyedet. A mint az idő halad, szíve sóvárogni fog kegyed után és az a zágyódás, hogy kegyedet lássa, vagy kegyedről halljon, sokkal erősebb lesz benne, mint hogy azt a legszigorubb szabályok visszafojthassák.

Az anyjával való ezen beszélgetés után Adriánnak az a kellemetlen érzése volt, hogy talán többet mondott, mint kellett volna, hogy a testvére rettenetes titkáknak az elárlásához nagyon közel volt. De megengedni, hogy az anyja egy fantomot kövessen, hogy szívét a hamis remények és később a csalódások által emésze, olyan kötelesség volt, minek megakadályozását mint szerető fiu nem mulasztotta el. Első gondolata az anyja volt; a Valentin titkát ő érte zárta magába és a titok fátyolának a szegletét ő érte emelte fel. Ő érte próbált boldognak látszani, midőn szívét a gond emészettette és életét a félelem árnyéka elsötétítette.

Hegedűs két eredeti költeményt olvasott fel. Az egyiknek czime „Szélesend”, melyben az elernyedt szellemre szálló szélesendét rajzolja, a másodikat leányának szentelte azon alkalomból, hogy neki emlékül a „Magyar költők kinosesházát” ajándékozta. E költeményben többek közt így szól:

A költők könyvét némán nyujtom át,
Ugy érzem, mintha utra kelni látnám,
A vándor fecskéek csicsérgő hadát,
Kik bizalommal délvidékre szálván,
Örök tavaszt keresnek oda át.

A költemény vége:

Kérj száryat, lányom, azt a költő ugy ad,
Ha édes hittel hallgatod dalát.

Az ülésnek ezzel vége volt. Az akadémia léposházát most már nyugodtan pingalhatják.

A Bethlen-kollégium.

Budapest, jun. 18.

A „Budapesti Hirlap”-tól vesszük át a „Bethlen kollégium” című következő cikket:

A ref. egyházkerületi közgyűlést azért hívták össze rendkívüli időben, június 23-ra Kolozsvárra, hogy a Bethlen-kollégium theol. akadémiáján egy megtrült tanári székét betöltsé s más kettőnek pályázatban való hirdetéséről gondoskodják.

Magában véve nagyon egyszerű kérdés. Ha egy tanár meghal s erről a fantortól testület az egyházkerület kormányzó testületét értesíti, ez minden más esetben maga szokta felhívni az érdeklét intézet előjáróságát, hogy a pályázatról mihamarább előterjesztést, illetve javaslatot tegyen. Ezt a felhívást a theologiai tanszéknek megtrésedésekor nem tette ugyan meg a főhatóság, de azért a Bethlen-főiskola előjárósága felhívás nélkül is kötelességének tartotta, a törvényre és szokásra támaszkodva, kérni az üresedésbe jutott két tanszék betöltését. S most oly stádiumba jutott már ez az egyszerű kérdés, hogy vele kapcsolatban az enyedi theológia jövő sorsáról lesz szó elhatározólag.

A kormányzó-tanács minden ellenkező törekvése ellenére 1889-ben egyhangulag fejezte ki az egyházkerület közgyűlése, hogy az enyedi főiskola integritása megtámadhatatlan s teológiája meg nem szüntethető. Oly minden kétséget kizáró határozottsággal és erővel nyilvánult az akarat, hogy a nagy alapító fejedelem intencziói tiszteletben tartasnak, hogy azóta ily alakban, tehát direkte a tanadás nem újult meg.

De már ez év tavaszán a kormányzótanács nem akarta teljesíteni az intézetnek azt a kérését, hogy trésedésbe jutott tanszékeire pályázatot hirdessen. Bánffy Dezső br. főgondnok föllépése döntött akkor s az egyházker. közgyűlése utasította a kormányzótanácsot, hogy a pályázatokat kihirdetvén, a kollégium jogát tiszteletben tartva és érvényre emelve.

Azóta két dolog történt, mind a kettő egyformán szomorú. Az egyik az, hogy a kihirdetett pályázatra hét folyamodvány érkezett be, a kandidateál bizottság hat pályázónak illetékességét különféle czimoken kétségbe vonta s csak egyet jelölt ki a két tanszékre s így június 23. gyűlés csak egyet választhat.

A másik még szomorubb esemény, hogy Kovács Ödön, az enyedi teológiának s egyáltalában a protestáns tudományosságunk vezérfeia s az intézet jogainak 25 éven át legteljesebb védője s benne az egyetlen munkabíró rendes tanár is meghalt. Az iskola előjárósága azonnal kérte e tanszéknek is a jövő iskola évig való betöltését; de a kormányzó tanács azt felelte, hogy ennek pályázatban való kihirdetését, csak közgyűlési határozat folytán teszi meg. Most tehát egy rendes tanára sem lévén az enyedi theol.

— Feledjük a multat, — mondá az anyjának; és a lassan muló hosszú napokban oly gyakran mondá magának: „Oh Istenem, ha én feledni tudnék!”

Minden napi sétéja a folyó mellett volt.

Valami ellenállhatatlan vonzerő vitte oda. Alig mult el egy nap, melyen azon csendes hely mellett állott volna, hol a sötét víz alatt a meggyilkolt asszony feküdt.

Leggyakrabban szűrkütlektor ment oda midőn minden tárgy kísérteties alakot ölt, midőn a szem a legközönségesebb alakokból kísérteteket alkot. Néha szinte csudálkozott, hogy a Helén szelleme soha sem jelent meg előtte, midőn gondolatai ő vele voltak tele. Bánatosan nézett a fűzfa törzsök árnyékai között, mintha félig azt várná, hogy egy kísérteties alakot lásson a part feléje inteni. De nem volt ott semmi. A halott nem adott jelt.

Egy este egy vörös pontot látott a szűrkésében fényleni. Mind közelebb jött a mint az uton előre haladt, és csakhamar szétől-szembe találta magát Melnotte urral, a ki egy nagy szivart szíva csendesen sétált ottan.

— Jó estét Sir Adrián. Szelid esténk van, és ez oly festői hely.

— Nagyon. De én azt gondolom, hogy a Zamhesi zuhatagok után ez nagyon gyenge dolognak láthatik ön előtt.

— Hm, de én Katolikus vagyok az izléseimben.

— Az Angol tájképet oly gyönyörűséggel tudom bámulni, mintha Afrikát soha sem láttam volna. Sir Adriánnak ez a kedvenc sétéja?

— Igen; ez is a kedvenc sétéim között tartozik.

— Gondoltam. Az utolsó tíz nap alatt szinte minden este itt láttam önt. A délutáni sétámat rendszeren ebben az irányban

gíának, világos dolog, hogy ha legalább 3 tanszék sürgösen be nem töltetik, az enyedi theológián jövő szeptemberben nem lehet megkezdeni az előadásokat.

Igy van függővé téve a jun. 23. gyűlés magatartásától az enyedi theológia jövődjé, hogy belemegy-e aprólékos, méltatlan taktikázások révén egy nagy nevű, még nagyobb fontosságú intézet erőszakos megcsontításába, vagy — a mint már több alkalommal tette — kifejezi kötelességszerű ragaszkodását és tiszteletét az egyedül és kétség-telenül jogos álláspont iránt.

Azok, kiket keserű tapasztalások el nem fásítottak, még mindig bíznak. Biznak abban, hogy Bánffy Dezső br. nem fogja elnézni, hogy egy nemzeti és prot. szempontból kétszeresen fontos és életképes intézet kicsinyes fogásokkal megfojtassék. Nem akarhatja, hogy éppen Nagyenyed magyar kulturális intézményeit meggyöngítsék. Biznak a közgyűlés bölcsességében és méltóságában, mely azt a határozatát, hogy a mult gyűlésen a theol. tanszék betöltését elrendelte, illuzóriussá tenni nem engedheti. Pedig azzá válik, ha csak egy tanárt választás kiteszi a Bethlen-kollégiumot annak a kénszerűségnek, hogy ezzel kezdje meg a jövő iskolai élet. Ilyen tréfát, vagyis inkább komédiát nem tűr meg sem az egyházkerület méltósága, sem az ügy fontossága.

A jun. 23-iki közgyűlésen meg kell kérdezní, van-e valami bevallható czéja annak a példátlan és hallatlan törekvésnek, hogy prot. főhatóság egy a maga erején élni akaró kulturális intézményt meg akar szüntetni. Talán nem elég tudományos Kovács Ödön dr. 25 éves vezérése után? Vagy talán gyöngíteni kell azért, hogy erős?

Levelek.

Besztercze vidéke, jun. 17.

Ismertünk Beszterczen a nyolczvanas évek elején egy Gergely Teofil nevű tanítót, a ki Lapos vidék szűlötté, csernefalvi békés oláh emberek gyermeke. Gergely Teofil Beszterczen oly hazafias szellemben viselkedett, hogy az akkori tanfelügyelő nemcsak a lelke és teste minden ízében, de viseletében is egész magyar: Szeremlei Lajos kir. tanácsos elkényeztetett tanítói egyike lett. — Amde változtak a viszonyok, a Csuták, Trifonok, Deák Cziridek, Mendék és Mondák s más hasonló pófák vették át a mérsékeltébb Likától az oláhok vezetését, melynek hatása alatt egy reggel arra virradánk, hogy a besztercezi oláh felekezeti iskola tanítói: Teofil Grigorescu u. Ki az, ki az, kérdék minden oldalról, míg kisüle, hogy hát ez bizony nem más, mint a köpenyt változtatott Gergely Teofil, a ki nemzetiességi aspirációival nem egyező magyaros hangzásu Gergely nevet „Grigorescu”-val cserélte fel.

Ez a hirhét oláh dászkel, a ki oláh nemzeti színekkel felpántlikázva, oláh zászlók alatt vezette tanítványait a zöldbe, — a miért aztán csaknem a dutyiba is került, de azonban a lába alá uti laput tetek, s most M. Laposon tanítja ártatlan növendékeinek a földrajzot, mely szerint Kolozsvár Bukarest külvárosát képezi.

Ez a Gergely Teofilból lett Teofilu Grigorescu tanító e napokban hívta meg dr. Trifonu Gavrilu besztercezi ügyvédet az ehő 22-én tartandó vizsgájára, melyben egyuttal arra is figyelmezteti Trifon urat, hogy megjelenése nemcsak emelné a vizsga ünnepélyét, hanem a sztojkaí fűrdőre teendő kirándulás kellemes szórakozást nyujtana, s ez utja más tekintetben is!??? magát rentirozná.

Ajánljuk a hatóság figyelmébe az ilyen rentirozásra aspiráló kéjutazókat, valamint Grigorescu dászkel urat is, kitől nem

teszem, de a víz utolsó partján. Lady Belfield olyan szíves volt és megengedte, hogy a parkban és a réteken sétálhassak.

— Természetesen. A Deverill ezredes barátainak szabadságában áll azt tenni. Ez az első látogatása Devonshirba?

A vidéknek ezen részére igen; de a déli partokat nagyon jól ösmerem. Gyönyörű vidék.

— Ön nem a mi Devonshirtinktől való?

— Nincs az a szerencsém.

Szünet állott be, hallgattak. Melnotte ur nem ajánlkozott a születés helyéről vagy a származásáról felvilágosítást adni. Ő különös kis ember volt, és az Afrikai tapasztalatait kivéve olyan embernek látszott, a kinek nem volt története.

Sir Adrián csudálkozott, hogy a Deverill ezredessel való barátsága miképpen jöhetett létre.

A két ember oly ellentéte volt egymásnak.

Sir Adrián inkább jóindulatu ösztönből hiyta meg ebédre Melnotte urat, mint más különös okból, a mit az készséggel fogadott el. — Sir Adrián, mindig élvezet egy olyan házhöz menni, a milyen az öné, — mondá. Egy olyan házhöz melynek története van. Mert kétségtelen, hogy az apátságának meg van a maga története.

— Igen. Sok története és hagyományai vannak.

— Hát kísértetei? Valami sötét bűn története a régi a multban.

— En nem hallottam sem kísértetről sem bűnről.

— Azon diszítések nélkül is nemes külsejű régi ház, — Melnotte ur vidáman, — s a park és a kertek tökéletesek. Azt hiszem, hogy ez a folyó az önk földjén a Chadnak egy mellék víze?

— Igen, — és amott lejjebb Chaddal egyesül.

— Sebes és mély folyó, ugy-e?

ártana hiteles keresztlevélét bekérni s azon miniszteri rendeletet is bekövetelni, a melyben neki a névváltoztatás megengedtetett, — mert vagy Beszterczen használta helytelenül a „Gergely” — vagy Magyar-Láposon a „Grigorescu” vezetéket, — ezért pedig érdeme szerint büntetendő — mert a belügyminiszter nem vezették névváltoztatást, annál kevésbbé névöláhosítást, hanem némagyarosítást engedélyez.

S u l y o k.

Kolozs, június 18.

A kolozsi állami elemi fiu- és leányiskolák évről vizsgája f. hó 14 és 15-ik napjain tartatott meg dr. Zabulik László gondnoksági elnök polgármester elnöklete alatt.

A vizsgákon igen szép közönség vett részt, s gyönyörködött folyton a helyes és értelmes feleletekben, különösen pedig a meglepően élénk dalok és szavallatokban.

Elismeréssel kell adoznunk a helyen is Rend Irén és Sinczy Julia tanítónő kisasszonyok működése iránt. A előbbi ki nyilvános vizsgát először ez uttal adott — a szűlők általános örömére minden tekintetben igazolta, s növendékeinek valóban meglepő feleletei által az elismerést és dicséretet teljesen kiérdemelte.

Sinczy Julia tanítónő kisasszony a nálla megzokott precizitással oly vizsgát adott, mely méltán ejtette a hallgatóságot bámulatra, s növendékeinek valóban meglepő feleletei által az elismerést és dicséretet teljesen kiérdemelte.

A férfi tanároket mos is, mint az előző években jól kiérdemelt közismerést illeti.

Vasárnap f. hó 16-án d. u. 3 órakor volt az érdemsorozat felolvasása és az iskolai évbezáró ünnepe, midőn Borsos Sándor gondnoksági tag lendületes beszédben méltatta a tanerők érdemeit és serkentette a növendékeket az eddiginél is nagyobb szorgalomra.

A jelesebb tanulók között igen csinos jutalomkönyvek kiosztása után a növendékek tanítóikat többszörösen megelégyezvén a szűlők, valamint az érdeklődő közönség azon kellemes meggyőződéssel távozott, hogy gyermekeik szellemi kiképeztetése arra teljesen hivatott szakorőkre van bízva.

Egy gondnoksági tag.

Előfizetőink

tisztelettel kérjük, hogy

előfizetésük megújítását ne hirlapközvetítő intézetek és könyvkereskedések által közvetítsék,

mert ezek óriási levonásokat tesznek.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 20.

— Az unitárius püspök jubileuma. A

magyar unitáriusok ez évi zsinatjának, — mely augusztus utolsó két napján Bőlonben tartatik meg, — egyik nevezetes mozzanata lesz a Ferencz József püspök negyven éves papi és tanári jubileuma alkalmából rendezendő ünnepély. Ferencz József mint tanár, egyházi szónok és főpap, ritka népserűségben áll hívei körében, s becsülik és tisztelik mindenütt, a hol egyházi és a közpályán szerzett érdemei ismerve vannak. Az unitáriusok ritka fénnel készülnek főpász-

— Igen, mély és sebes.

— Az ön földjének nagyon szép képet ad. Semmi sem ad olyan szépséget és változatosságot a tájképnek, mint a folyó víz. Sir Adrián, ugy gondolom, hogy holnap este nyolcz órát mondott? Jó éjt!

Melnotte ur átment a hidon s a part tulsó oldalán eltűnt a homályban, míg Adrián csendesen sétált régig a Ciprus-sétányon.

Freemantle Lucyval találkozott, a ki önkénytelenül a Shakespeare Beatriszát jutatta eszébe.

— Ön után küldtek, hogy hívjam be teázni, — mondá a leány egy kissé pirulva s a rózsák és lilomokhoz hasonló arczszíne a szürke téli légkörben még szebbnek látszott mint valaha.

— Kegyed nagyon jó, hogy annyi fáradságot vett magának miattam, — válaszolá Adrián kezét szorítva.

— Oh, ez nem volt fáradság. En mindig örülök, midőn a szabadban járhatok. — Anyámmal a lady Belfield látogatására jöttünk és lady Belfield nyugtalan kezdett lenni ön miatt, tehát anyám azt mondta, hogy szaladjak ki és keressém fel önt és én azt gondoltam, hogy ezen az uton fogom megtalálni.

— Milyen ügyesség volt magától.

Ök ketten nagyon barátságos viszonyban voltak, midőn Lucy az Apátságot és az Apátság lakóit egész életében ismerte. Néhány évvel ezelőtt, midőn még a gyermekszobában volt, ugy nézett fel sir Adriánra, mint egy nagyon nagy egyéniségre, a ki magos állása és tudományos műveltsége által el-különítve és felette áll a többi fiatal embereknek; de az utóbbi időben inkább érezte magát egy színvonalon vele, s a társaságában feszélytelenebbül érezte magát. Adrián Lucy-nak szőlitotta, miután piciny kora óta ismerte, de ő sir Adriánnak szőlitotta őt.

(Folytatása köv.)

toruk jubileumát megünnepelni. Főképen a bölöni egyházközösségben már is nagy előkészületek tesznek, hogy a népszerű főpapot hozzá méltóan fogadhassák. Az előjáróság diszkapukat állít, a templom-tornyokat, házakat, utcákat és templomokat zászló és virág-diszbe öltözteti; s az örkező főpapot harang-zugás és mozsár-dörgés közt fogja a községbe kísérni. A mint halljuk a jubileumon az angol és amerikai unitáriusok is képviseltetni fogják magukat, szóval az ünnepegy méltó lesz a népszerű főpap érdemeihez s magas állásához.

— **Fontos közgazdasági mozgalom** indult meg Kolozsvárt. Ugyanis a kolozsvári műmalom-részvénytársaság tegnapi délután tartott közgyűlésén 'Sigmund Dezső orsz. képviselő indítványa következtében elhatározta, hogy Kolozsvárt egy nagyobb szabású sertés hizlaló telepet állít fel, illetőleg a sertés szállások építését a sertés hizlalóval kapcsolatban tanulmányozás tárgyává teszi s ha ennek eredményében arról győződnek meg, e fontos intézmény létesítése nem ütközik akadályokba és a prosperálás feltételei megvannak — ez esetben a vállalatot mielőbb létesíteni is fogják. 'Sigmund Dezső elnöklelte alatt egy szebb körű bizottság küldetett ki az ügy tanulmányozására, s a tervezet elkészítésére. Mindenesetre csak örömmel vehetünk hírt Kolozsvár fejlődésére nézve rendkívül fontos mozgalomról, s ohajtunk, hogy az mielőbb megvalósuljon.

— **Az E. M. K. E.**, közhírré teszi, hogy szászvárosi piacszori és országúti házai együtt-teszen vagy külön-külön azt ajánlat útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek szabadkézből eladatnak. Vásárolni kívánóknak közelebbi felvilágosítással szolgál az E. M. K. E., főtitkári hivatala, hová az ajánlatok f. év. aug. 30-ig küldendők, melyek fölélt az E. M. K. E. direktóriuma illetve választmánya határozza. Kolozsvár, jun. 15. Gróf Bethlen Gábor elnök, Sándor József t. alelnök-főtitkár.

— **A kolozsvári közúti vasút részvénytársaság** f. hó 17-én tartotta meg hivatalos helyiségében Sigmund Dezső országgyűlési képviselő elnöklelte alatt rendes havi igazgatósági ülését.

Jelen voltak Gámán Zsigmond fel. biz. elnök, Péterfi Zsigmond, dr. Sárkány Lajos, Székula Ákos, Winkler János igazg. tagok. Üzletvezető-igazgató Reményi Vilmos jelent, hogy a múlt igazgatósági és közgyűlési határozatai végrehajtottak és hogy a tervezett teherszállítási vonal részletterveit Kolozsvár szab. kir. város tanácsához f. é. április 12-én beterjesztették, jelenti továbbá, hogy: f. é. április hóban 31.385 fizető személy és 992.272 kg áru továbbított. Összforgalmi bevétel 2938 frt 27 k. Május hóban 28.280 fizető személy és 2651.600 kgr. áru továbbított. Összforgalmi bevétel 3568 frt 85 kr volt.

Mult év nov. hó 26-án forgalomba helyezett Szent-Péter gazd. szeszgyár vonalrész műszaki felvilágosítást a szűkebb intézkedések megtétele.

Sigmund testvérek cég ipartelepére továbbított tartánykocsi szállítási díjának megállapítása után az igazgatóság az aliztsi és szolgai személyzet szolgálati ruházatának beszerzése iránti előterjesztést jóváhagyólag veszi tudomásul.

Elnök konstataja, hogy az üzem a lefolyt április és május hónapokban a megkívánt pontossággal bonyolítottatott le. A vonatok közlekedése körül beállott módosítások a vasár- és ünnepnapokon indított különvonatok, valamint a közönség kényelme érdekében tett különféle intézkedések a helyi lapok utján esetről-esetre tetteket közzé.

— **Tévedések vigjateka.** Felhívtuk volt a figyelmét a kolozsvári utcai vasútnak arra, hogy az államvasúti éteremben alkalmazzon villamos jelzőt, a mely tájékoztassa a közönséget az utcai vonatok érkezése és indulásáról. Erre azt az á. választ kaptuk, hogy a vasút igazgatóság ezt megtiltotta. Arról is értesítették, hogy az á. vasutigazgatóság nem villamos jelző, hanem harang beállítását képzelte, a mi a forgalmat minden esetre zavarná. E félreértés eloszlátása okáért felhívtuk az utcai vasút igazgatóságát, hogy a villamos jelző beállítását iránt ismét tegyen lépéseket. Ez megtette. A helyi üzletvezetőség azonban 14.840 sz. a. ismét elutasította az utcai vasút igazgatóságát, azzal az indoklással, hogy a villamos jelző zavarba hozza az utasokat. Ugyan, ugyan: csak nem gondolja az üzletvezetőség, hogy konkurencziát akar csinálni az utcai vasút az államvasútnak. Ha a szolgálatot tevő személyzetnek szóló s az éteremben elhelyezett villamos jelző nem zavarja a közönséget, miképen zavarná ez, mely semmi körülmények között sem állíthatnák olyan alakban, hogy a közönséget zavarja. — Hibáztatjuk az utcai vasút igazgatóságát a miatt, miért kért erre engedélyt? E villamos házi jelző beállítása minden megkérdés nélkül létesíthető lett volna. Erre mind a vendéglőnek, mind az utcai vasútnak meg van a joga.

— **Az E. K. E. a Székelyföldről** diszmunkát ad ki az ezeréves kiállítás alkalmára. A munkát Hankó Vilmos dr. választmányi tag írja és Goró Lajos fogja, illusz-

trálni. A munka tulajdonképeni célja megismertetni a természetkedvelő közönséggel Csik, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely-vármegyéknek földjét, azt a földet, mely egyesíti magában minden ország táj- és természeti szépségeit, megismertetni ásványi-zeite, közeiteit, rendkívül érdekes flóráját, faunáját, bányászatait, bemutatni természeti ritkaságait, melyek közül egyik-másik valóságos istencsüdjé, csoda, mint tünemény, csoda, mint látvány; megismertetni beláthatatlan őserdőit és mind azt, mit az őserdők magukban rejtnek, kincseket érő csodátevő ásványvizeit, fűrdőit, hőfűér márványhegyeit, havasvilágú stb. a Székelyföld népszerű természettudományi munka lesz, a tudományos munkák száraz, csak a szakemberek által megemészthető előadása nélkül. A 20 iv terjedelmű váson kötetű mű előfizetési ára csak 2 frt, mely az E. K. E. főtitkári hivatalához küldendő. A diszmunka iránt akkora az érdeklődés, hogy már eddig 700 előfizető jelentkezett.

— **Czirkusz.** A czirkuszban az előadások — mint halljuk — még csak egy pár napig fognak tartani. — Tegnap este a 2 zenebohóc jutalomjátékára szép közönség gyűlt össze. Oskár és Ergotti meg is érdekeltek, mert hasznavehetőbb tagjai alig van a társulatnak. Ma a légtornászok vesznek buszt és bemutatják a haláljárást. Pénteken nagy birkózás lesz. Szombaton az igazgató bájos és szép leányának Miss Blanchenak lesz a jutalomjátéka. A kisasszony annyira kedvence a közönségnek, hogy bizonyára szombaton minden jegy el fog kelni. Ha valaki, úgy Miss Blanche kisasszony megérdemli, hogy ez alkalommal a közönség is kifejezze elismerését művésze iránt. Egyre azonban figyelmeztetjük az igazgatóságot, hogy hagyjon fel az olyan némajátékokkal, mint a „Pharao Álma”, mert nemcsak hogy unalmas, de annyi időt vesz igénybe, hogy mire az ember kikerül a czirkuszról, éjfélre jár az idő. Egészen feleslegesek egyáltalában a némajátékok, a műsor ezek nélkül is mindig elég hosszú.

— **A kolozsvári színtársulat Brassóban.** A kolozsvári színtársulat Brassóban való szereplését énekes darabokkal kezdte meg, melyeket a brassói közönség rokonszenven fogadott s különösen Strakosch Febea volt ünneplések tárgya. Tegnapi délután Bánk-bánt adta a társulat. Mi nagyon jól tudjuk, hogy a kolozsvári színtársulat jelenleg annyira hiányos, hogy ennek a nagy műnek kielégítő előadására elégséges erővel nem rendelkezik. De mégis igen naivnak kell mondanunk a „Kronstädter Tageblatt”-nak azt a kritikáját, hogy a kolozsvári színtársulat a drámai előadásban nem áll azon magaslapon, mint az énekművészetben. Mert hisz a kolozsvári színtársulatnak az egy Strakosch Febeát kivéve, számbavehető iskolázott énekesnője és énekeke alig van. Míg a drámai szerepekben most is egy pár elsőrendű tehetséggel rendelkezik. Nevezett lap E. Kovács Gyula Bánk-járól sem tud mondani egy jó szót sem, sőt elő hibákat fűdöz föl alakításában, melyek kezdő színészek sajátosságai. — Nem látunk ebben rossz akaratot német lapírtunktól, hanem egyszerűen annak tulajdonítjuk, hogy hihetőleg sem Katonának Bánkban megnyilatkozó fonséges páthosszát, sem pedig Kovács Gyulának művészi játékát, melyben nincs semmi külsőség, nem tudta megérteni. S bizony ha nem értjük meg azt a mélyreható felfogást, mely Kovács Gyula játékát jellemzi, s azt a finom árnyékolást, mely alakításán előlök, azt az erőt, melyet megérzik: akkor nem marad a Kovács Gyula játékán dicsérni való, mert külsőség és alakoskodás, mi akkor is tetszik, ha nem tudjuk értelmét, mint a bohóc a czirkuszban: nincs a Kovács Gyula játékában. Megemlíttük még, hogy a másik brassói német (szász) lap a „Kronstädter Zeitung” nem is emlékszik meg a Kolozsvai színtársulatról, tudomást sem vesz róla.

— **Mihály László** városi orvos igen súlyos beteg volt. Tegnapi délután már aggasztó hírek keringtek városrészre, de e hírek toluoztak, mert a mint hitelesen értesültünk a derék orvos már túl van minden veszélyen és nem sokára teljesen felgyógyul. Öszinte örömmel konstatajuk e hírt s a népszerű derék orvos felgyógyulását helyes szívünkből kívánjuk!

— **A csatornázási munkálatok** körül a hatóság elmulasztja azokat az intézkedéseket megtétele, a melyek a közlekedés biztonságára mulhatatlanul szükségesek. Ennek eredménye az, hogy már többször fordult elő baleset vagy szerencsétlenség. Hasonló eset történt ma d. e. a trencsintéren, hol utca hozsat fel van ásva az ut s a kapuk előtt alig két méter bejáró van hagyva. A kiasott föld szélesen el van terítve s e miatt a szerkér és gyalog közlekedés folytonos akadályokba ütközik. Ma d. e. br. F. A. a mint kocsin haza térve, — lakására akart hajtatni, a közlekedésre fenn hagyott keskeny bejáró két végén tátongó íreg egyikétől egyik lova megbokrosodott s beesett a mély árokba s magával ráutotta a másik lovat. Ezer szerencsére a kocsiiban ülőknek nem történt baja. A két lovat nagy fáradsággal vezették ki az útegből, deszkákból feljártot csinálva. A hatóság szigorubban kellene hogy vegye a felügyeletet a csatornázási munkálatok körül. A közönség biztonsága érdekében a munkálatokat gondosabban kellene vezetni. A befejezett munkát után a talaj rendezése is nagyon felületes. Itt-ott dombok, máshelyen gödrök maradnak vissza. Kérünk nagyobb felügyeletet és körültekintőbb intézkedést.

— **Uj tanár.** Dr. Hamvas József író és hírlapíró társunkat Eperjesre megváltották tanárnak. — Gratulálunk kollegünknek e megválasztásért már csak ezért is, mert július 1-től kezdve belép az „Ellenzék” rendes küllmunkatársai közé.

— **Tűzoltó-kongresszus sajtó-bizottsága.** A kolozsvári tűzoltó-egyletől levél kíséretében a következő sorokat kaptam:

A sajtóbizottság teendői:
A kongresszus előtt és annak tartama alatt egy a fővárosi, mint a helyi és vidéki lapokban a közérdekeltséget és figyelmet a kongresszus érdekében felkelteti, annak bizottságai által a közönség és vendégek érdekében tett intézkedésekről a lapok útján kellő tájékoztatás és utasítások megtétele. A kongresszus folyama alatt annak lefolyásáról való hírlapi közlések megtétele. Az egyes albizottságok és központi bizottsággal e tárgyban való érintkezések.

A kongresszus folyama alatt netán szükséges hirdetések és falragaszok szerkesztése, elkészítése és kifüggesztése.

Verseny és ünnepély, lapok szerkesztése ugyancsak díszoklevelek szerkesztése és ezeknek kinyomtatása.

A sajtó-bizottság névsora:

Elnök Szabó Sámuel. Elnök-helyettesek Hindy Árpád, Koleszár Sándor. Előadó Kuszko István. Jegyző-titkár Farkas Sándor. Tagok: Magyar Mihály, dr. Moldován György, Ajtai K. Albert, Petrány József, dr. Békessy Károly, Hegyesi Vilmos, Korbul József, dr. Gyulai Farkas, Fekete Béla, Hamvas József, Somló Bódor, Váradi Aurél, Horovitz József, Polez Rezső, Bartha György, Eöry Ernő, Böhm Mihály, H. Veres Károly, Albert Károly.

A bizottság tagjait a fentiek alapján felkerem, szíveskedjenek szombaton d. u. 5 órákor a tűzoltó-laktanyán tartandó gyűlésen megjelenni.

Szabó Sámuel, elnök.

— **Diszalbum Erdélyről.** Nagyszabású munka kiadását határozza el az Erdélyrészi Kárpát Egyesület. Az ezeréves kiállításra lefesteti ugyanis az erdélyi természeti szépségeket, ritkaságokat, vízeséseket, tavakat, vármokokat, néprajzi különlegességeket stb., és e festményeket a kiállításon megfelelő keretben bemutatni fogja. Azután pedig e képek után egy nagy diszalbumot készít 100 műlappal a sokszorosítás legújabb tájai szerint. Minden műlaphoz magyar, francia, angol, olasz, német szöveg jár. A festmények vázlatai felvételre Goró Lajos illusztrátor festő művésztünk az egész erdélyi részt a nyáron betüztetni fogja.

— **Meghívó** a Kárpát egyet. gyűlésére. Egyesületünk f. évi közgyűlését jul. hó 6., 7. és 8. napján tartja meg a 2280 m. magas Ünkő havas egyik legszebb pontján. Mint turista-egyesület szokása hoztak már tavaly hogy ünnepies közgyűléseinket ne a zöldszálat mellett, hanem a szabad természet föl pázsitján tartsuk meg. Kétfős csélt akarunk ezzel elérni. Mert míg egyfelől beszámolunk arról, hogy mit tettünk az erdélyrészi természeti szépségek ismeretése és hozzáférhetősége tekintetében, másfelől nyomban be is mutathatjuk a közgyűlésen résztvevő közönségnek amaz alkotásokat, melyeket egy-egy természeti ritkaság feltárása érdekében tettünk. Ilyen alkotások az Ünkő lábánál teremtett radnaborberek fűrdő és tovább ugyancsak ez urban az egykor híres és kedvelt domhízi fűrdőnek újra való felelevenítése és a közhasználatnak átadása.

Midőn tehát e kirándulással kapcsolatos közgyűlésre az egyesült tagjait és érdeklődőket tisztelettel meghívjuk, kecsget a remény, hogy az erdélyi rész eme legszebb pontjához minél többen fognak eljönni azok közül, akik szeretik a szépet, fenségest és a kik gyönyörködni tudnak a természet csodás alkotásaiban.

A részvételre való szíves jelentkezések jul. 1-ig az egyesület főtitkári hivatalához Kolozsvárra intézendők, Kolozsvár, 1895. jun. 15. Honfui üdvözléssel Bethlen András gróf, tiszteletli elnök Bethlen Bálint gr. elnök Kornis Viktor gr. alelnök. Baróthi Jenő, alelnök. H. Gál Domokos, alelnök. Feilitsch Arhur br., társelnök. Sándor József, alelnök. Potsa József, alelnök. Szádeczky Lajos dr., alelnök.

— **A kolozsvári nagykaszárnya előtt** fedetlenül áll egy mély kut. A járókelők lépten nyomon ki vannak téve annak, hogy ebbe a kutba bele esnek. A hatóság figyelmét felhívjuk, fedesse be sürgősen ezt a kuta, mielőtt szerencsétlenség történne.

— **Megerősítés.** Lónhárt Ferenc erdélyi r. k. püspök Bányai Lajos kolozsvári kökért utcai igazgató tanító állásában megerősítette.

— **Diplomát nyert gyógyszerészettan-hallgatók.** A kolozsvári Ferencz József tudomány egyetemen az 1894—95-ik tanévben a következő gyógyszerészettan-hallgatók nyertek oklevelet: Buhwaldt Zsigmond, Debrecezen Károly, Friedmann Arnold, Hergett Péter, Horváth Mátyás, Ince Kálmán, Kenygel János, Kovács Gusztáv, König Károly, Meizlinger Miksa, Solymosi János, Sonnevend Gyula, Schwartz Sándor és Szivier Árpád.

— **A Kárpát-egyesület radnaborberek** és domhízi fűrdőiről prospektusokat bocsátott ki. Megtudjuk ezekből, hogy a két fűrdő most már kényelmesen be van rendezve és szobák 60 krtól 2 frtig kaphatók. Az egyesületi tagok kedvezményben részesülnek. A kik tehát gyönyörű szép vidéken olcsón akarnak nyaralni, vagy a kik gyógyulást keresnek: keressék fel e két fűrdőt. Mindkét fűrdő vize

a legkiválóbb alkatrészekből áll és orvosi vélemény szerint gyógyító hatása a domhízi gyomorbagójánál, a radnaborbereknek verszegénységénél páratlan. Prospektusokat az E. K. E. főtitkári hivatala ad és ugyanitt lehet szobákat kibérelni.

— **A menza akadémia javára.** A szolnok-dobokamegyei egyetemi hallgatók a Kolozsvárt létesítendő menza-akadémia javára folyó évi július 6-án (szombat) Deesen az „Angol Szálló” nagytermében zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. A bizottság élén Br. Bornemissza Károly, főispán. dr. Torma Kiklós, alispán. dr. Meltz Hugó, a kolozsv. Ferencz-József tu. egyetem rectora. Gajzágó Ferencz, kir. it. tábla. bíró. S. Balás Máté, kir. törv. elnök dr. Hankó Ödön, megyei orvos. Voith György, kir. tanácsos állanak.

— **A ki egy kis női órát** elvesztett a tegnapi, menjen el Hirschfeld Sándor kereskedésbe és ha igazolni fogja, hogy az óvé, — ott átvetheti.

— **Tiszteletbeli főszámvevő.** Udvarhely megye főispánja Mikó Árpád Kááli Nagy Ákóst kinevezte a vármegye tiszteletbeli főszámvevőjé.

— **A bujdosó Szeless.** A Hentz-szobor elleni merénnyel gyanúsított Szeless Adorján a budapesti kir. törvényszék, — mint megirtuk, — sikasztás miatt hat havi fogházra ítélte s ezt a büntetést a kir. ítélőtábla is jóváhagyta. A bűnperre okot az szolgáltatott, hogy Szelessnek egyik alkalmazója Thul Valér kauzói sikasztással váltotta egykori gazdáját, melyre nézve Szeless azt állította, hogy az óvadékhöz nyulni joga volt. A budapesti törvényszék ma hirdette ki a bujdosó Szeless távollétében in contumaciam az ítéletet, melyet a kir. ügyész indítványára, felterjesztenek a kir. kuriahoz, s egyuttal erndelete Szeless Adorjának országszerte való körözését.

— **Pálmay Ilka Londonban.** A kőburg-góthai udvari színház személyzete, — mint Londonból írják — tegnap este kezdte meg vendégzereplését a Drury-Lane-Theatreben, a hol legutóbb Duse Elenóra játszott. Bemutatóul a Madarász-t adták elő, a melyben Pálmay Ilka egyik legjobb szerepében a Postás Miklában lépett föl, még pedig fényes sikerrel. A sikkes operett-díva egyszerű meghódította a londoni közönséget s valóságos diadalt aratott; viharos tapsal, számos kihívással és pompás virágokkal tüntették ki, Koburg herceg nejével és az egész angol udvari személyzettel végig nézte az előadást.

— **Az ezredéves kiállítás.** A jövő évi országos kiállítás alkalmából kiadandó katalógus maradandó értékű munkának készül, melynek bevezetése honismertető munka lesz, mely teljes képét adja Magyarország állami, társadalmi és anyagi viszonyainak. — A munka ezen részét Jekelfalussy József szerkesztése mellett Herman Ottó, Ácsády Ignác, Simonyi Zsigmond, Beöthy Zsolt, Káldy Gyula, Keleti Gusztáv, Eynyedy Lukács, Bevezicz Albert és más neves tudósok fogják megírni. — ezredéves kiállítás alkalmából négy nagy történelmi térkép is készül, mely Magyarország történetét a történelem négy legfőbb korszakában fogja bemutatni. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter elhatározásából a kiállításon külön telefon készült, mely az ország összes vidéki telefonállomásaival össze lesz kötve. Igen érdekes lesz a pénzügyi-jteményi kiállítás, melyen a Magyarországon forgalomban volt összes pénzfajták be lesznek mutatva.

— **Mit pusztít egy róka.** Bajorország Rottling nevű községének e határában nemrég kiastak egy rókaüyükét, a melyben csinos lakoma maradványa volt egy csomóban. Volt ott egy malacz, három nyul, két fácán, egy házityúk, egy varju és két hörcsög; persze mindegyikből csak épen annyi, hogy gyakorlott szemű ember kitalálhatta a darabokból is, hogy miféle állat maradványai. De azért még most is van olyan czopfos természetű ember, a ki a rókat a hasznos állatok közé sorolja, mert ha jobb pecsenyéje nincs, akkor a mezei egérre is ráfanyasodik.

— **A színes nyomatu kiállítási levelezőlapok.** Az ezredéves kiállítás alkalmából, reklam czélból a kereskedelmi miniszter színes nyomatu levelezőlapokat ad ki azok elkészítését a következő művészeknél rendelte meg: Dörre Tivadárnál a tájképeket Vágó Pálnál a hitoria képeket, és Cserna Károlynál a különböző dolgok tartalmazó képeket, mely festmények a levelezőlap elejére, azaz a címzési oldalon lesznek rányomtatva, a minek — mondani sem kell — színes voltánál fogva nagy keletje lesz a közönségnek. Cserna festőművésznél a következő történelmi képek miniatúr alakban való megfestését rendelték meg: 1. Mária Therezia a pozsonyi országgyűlésen, midőn a karok és rendek kiköltözték: 2. Moriamur pro rege nostra. 3. Ferencz József megkoronázása Budapesten. 4. A budapesti színházak. 4. Plitvicei horvát tavak. 5. A fumei kikötők. 6. Zágráb látképei. 7. Egy magyar falusi utca s templom körnéke. 8. Magyar tudományos akadémia. 9. A Ferencz József-tér. Ezen levelező lapokból 20 millió példány lesz forgalomba bocsátja még ez év végén.

IRODALOM.

„Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története.” II-ik kötet. Irta Gracza György. Kiadja (Lampel R.) Wodianer F. és Fiai könyvkereskedő cég. A nagy füzetes vállalatból, a melyről lapunkban többször volt már szó, most jelent meg a 2-ik kötet. A kiváló munkának ez a része is megérdemli a legteljesebb elismerésünket. Gracza György

a magyar történetírás terén egészen új utat tört. A száraz, pragmatikus adat fölsorolás helyett az angol történetírók példájára a könyved szemléltető modort használja. S épp ezért munkája mindvégig olyan, mint egy érdekfeszítő regény, mely nemcsak oktat, hanem egyuttal gyönyörködtet is. Az események szemünk előtt folynak le, az alakok szinte élnek. Nagy előnye Graczának, hogy mesterien kezeli a tollat. Meglétszik munkáján a jeles hírlapíró, aki pompásan tudja csoportosítani az eseményeket s ezekből kiválogatni azt ami legérdekesebb. — Nyelvazete tiszta magyaros, de emellett választások is, sőt egyes helyeken költői szárnyalás. A most megjelent kötet az első népképviselői országgyűlés megnyitásától Kolozsvár elestéig terjed. A szerb csatáir harcait, Feléretplom hősi védelme. Lamberg és Latour megölése, István nádor balatonai utja, Jellasics futása, az agyagfalvi széki nemzeti gyűlés, az oláh vérengzések stb. mind igen élénk és szerföltött érdekes részletei a munkának.

A mű értékét nagyban növeli a tömördek illusztráció, nem kevesebb mint 190 kép van benne; s a legtöbb olyan, mely eddig még sehol sem jelent meg. Különösen szép a két színes műmelléklet, az egyik „Az oroszai fegyverletétel”, a másik „A tömösi szoros védelme.” Ezenkívül a kötethez még két egykoru irat is van csatolva az eredetiek másolatában. Az egyik, a horvát hadsereg lefegyverzéséről szóló kiáltvány, a másik pedig az 1849-iki radikál- (kőztársasági) párt programja. Ez utóbbit főképp a számos aláírás teszi szerföltött becsessé. A munka külső kiállítása is rendkívül díszes s valóban becsületére válik a Wodianer könyvkidő cégnek. Az izléses bekötési táblán ott díszlegr Zala budai honvédszobrának bronz dombor másolata. A diszkötésű kötet ára 7 frt. Megrendelhető (Lampel R.) Wodianer F. és Fiai és. és kir. udvari könyvkereskedésben, Budapest, Andrássy-ut 22. sz. a. — E. helyütt említtük meg, hogy a munka eredetileg két kötetre volt tervezve, de különösen az illusztrációk elhelyezése szükségessé tette egy harmadik kötet kiadását. A 3-ik befejező kötet az év végén fog megjelenni. Fölemlíttük egyuttal, hogy a kiadóhivatal a művet 1 forintot havi részletekre is szállítja.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, junius 20.

Ma délelőtt a nyugoti pályaudvarban a szolnai gyorsvonat két munkást elütött. — Mindkét ember azonnal meghalt.

Vilmos császár beszéde.

Budapest, jun. 10.

Vilmos császár tegnap Hamburgba utazott s Lehmann polgármester beszédére ki-jelentette, hogy ő csak a békét óhajtja.

E kijelentés mindenütt jó hatást tett.

Néppárt szervezése.

Budapest, junius 20.

Zichy Nándor gr. körleveleket intézett az esperesekhez, a melyekben kérdi: lehetne-e Péter-Pál napkor nagygyűléseket tartani?

Az osztrák kormány bukása.

Bécs, junius 20.

A Windischgrätz-kabinet lemondását, benyújtotta. Egyelőre ideiglenes miniszteriumot neveznek ki. Miniszterelnök-jelöltek: Kiemannsegg helytartó és Baquehem volt ker. miniszter.

Más forrásból jelentik: A király ma ujra fogadta Badeni lengyel helytartót, ki remélhetőleg képes rekonstruálni a koalíciós kabinetet.

A nunczius.

Bécs, jun. 20.

A nunczius-kérdést Kronawetter szóba hozta az osztrák delegációban. Pattai cseh delegátus is interpellációra készül.

Zsidó-üldözés.

Bécs, jun. 20.

Utóbbi időben számos oroszországi zsidó, monarchiánk alattvalója folyamodott a külügyminiszterhez oltalomért, üldözések ellen. Kálnoky ezen kérelmeket félretette, de Goluchowsky intervenálí akar az orosz kormánytól a zsidók érdekében, mert Oroszország különösen szerződés-szerűleg köteles elatlvalóink jogait respektálni.

Néppárt.

Sopron, jun. 20.

Sinko apát kerülete papjait gyűlésre összehívta, buzdítván a lelkeseket a néppárt támogatására. A papág azonban Polgár lelkész indítványára elhatározta, a néppárttal szemben tartózkodó állást foglalni el.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 607—1895. v. k.

432. [1—1]

Csődüggyben árverési hirdetmény.

Alóírt bírósági végrehajtó, a Kolozsvar városi kir. járásbíróságnak, mint csődbíróságnak 8149—1895. sz. végzése folytán ezennel közhírré teszi, hogy közadós Penichl Mór csődtömegéhez tartozó alább irt ingósági javak, úgy könyvtári követelések és pedig:

- a.) A csődleltár 27—845. tételszámok alatt felvett bolti árúk, bolti felszerelések 1367 frt 63 kr. leltári becsértékben.
b.) 1—27. folyószámok alatt felsorolt szobabútorok 136 frt 70 kr. leltári becsértékben.
c.) 849—870. folyószámok alatti künt levő követelések 154 frt 11 kr. nyilvános árverés útján el fognak adni.

Az a.) pont alatt érintett bolti árúk s felszerelések becsáron alul nem adatnak el; míg a b.) és c.) pontok alatt jelzett ingóságok becsáron alul is a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak alulírt kiküldött kezéhez kiküldési ár 10 százalékát készpénzben letenni. Vevő pedig köteles a vételért azonnal lefizetni, úgy a bélyeg- és truházási illetéket.

Az árverési feltételek alóírt bírósági végrehajtónál vagy csődtömeggondnok Bruckner Antal ügyvéd urnál megtekinthetők.

Ezen árverés fogantatására határidőül folyó 1895. évi Junius hó 27-ik (Huszonhetedik) napjának délelőtti 10 órája tüzelik ki közadós isódhelyiségébe, Baromvásár-sor 1-ső szám alá (Belközép-utca sarkán.)

Kolozsvar, 1895. évi junius hó 17-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. jbrósági végrehajtó.**„HOTEL BIASINI“****KOLOZSVÁRT.**

A n. é. utazó közönség tudomására hozzuk, hogy a vendégszobák árai leszállítottak. Udvari szobák 60 krtól, utcái szobák 1 frttől kaphatók. Service nem számíttatik.

Istállópénzt a t. cz. szobavendégek csakis akkor fizetnek, ha a szénát és zabot magukkal hozzák. Kivételt csakis a lóvásárok ideje képez.

Omnibus minden vonatonál.

Az olcsó árak mellett nagy gondot fordít a kényelem, tisztaság és pontos kiszolgálatra

a „Hotel Biasini“ kezelősege.

383. (5—6)

Kolozsvar.**ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,**

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvízének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a talásgos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és belzsabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépdaaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépdaagoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hősám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérhólyás, a nemű részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg- és hideg ásványvíz-fürdők, friss kecske-tej, hidegvíz-gyógymód, massage, svéd tornászati áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 60 krtól fennebb. A szobák árai május 15-től

julius 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30%-al olcsóbbak. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak: parkok erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy első rangu cigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíj-mentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasút-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társas kocsi szállítják a gyógyvendégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik: 2 frt; több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magán kocsi díja: 3 frt. Ezen kocsiakra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak, 1895. május 10-én.

368. [6—20]

A FÜRDŐ-IGAZGATÓSÁG.

Kerestetik egy olyan családnélküli magános, özvegy, művelt nő, ki lakás, élelmezés és mérsékelt havi díj mellett egy beteg úri nőt ápolni, s a háztartást vezetni vállalkozik.

Czim a kiadóhivatalban.

424. (3—3)

Fürdő-idényre ujdonságok!**Utolsó divat.**

Francia Woille, egész finom . . .	35, 40, 45 kr.
„ Atlas Saten egész finom . . .	50, 55, 65 „
„ Batis Mouselin „ . . .	36, 42 kr.
Gyönyörű szerb vászon	33, 36 „
Selyem napernyő	1-90 krtól 8-50 krig.
„ esőernyő	1-80 „ 9— frtig.
Fekete és színes czipő	2-50 „ 5— „
Selyem és Glacé bőr-keztü . . .	90 „ 1-50 „

URI INGEK, GALLÉR és KÉZELŐK.
TURISTA INGEK — Satten és kötött.
URI NAPERNYŐK — Selyem és gyapot.
Legújabb NYAKKENDŐK és CSOKROK.

POSZLER ÉS TÁRSA

— DIVAT-ÁRUHÁZA, —

Kolozsvar (Hungária-szálloda alatt.)

288. (20—100)

KÉRŐ GYÓGYFÜRDŐ

Szamosujvártól csak 5 percznyi távolságban.

Vasuti állomás: Szamosujvár; — omnibus közlekedés Szamosujvár és Kérő között.

Kitűnő gyógyhatásu, rendkívüli bő ásványvizek.

A magasabb igényeket is kielégítő carrarai márvány-kádakkal.

Lakszobák: 40 krtól 1 frtig; hét- vagy hónapszámra árkedvezmény.

A teremben a fürdővendégek használatára egy Ehrbar hangverseny-zongora.

Kérőben gyógy- és zenedij nem szedetik.

Fürdőorvos: **Dr. Zakariás József** tulajdonos, naponta délelőtt és délután a fürdőn található.

380. (3—7)

HASZONBÉRBE KIADÓ BIRTOKOK.**Gróf Teleki Sámuel ó méltósága**

mezőbándi, gerebenesi, szentpéterei és pagocsa határon, a Maroslu-das-besztercei vasutvonal mentén közel egymáshoz fekvő

mezősi birtokai,

hozzátartozókkal együtt; összesen 4215 cat. hold;

ebből 1696 hold szántó, 1528 hold legelő, 603 hold rét,

haszonbérbe kiadók 1896. április 24-től kezdve.

Bővebb felvilágosítást ad: **Meisner József** jószágigazgató; lakása Kolozsvar, Külmonostor-utca 42. sz.

426. (3—3)

Torda-Szt.-Lászlón

egy 7 éves, 16 markos pej-kancza

eladó.

Tökéletesen kilovagolva, katonaság előtt vagy női lo-vaglásra alkalmas.

Elutazás miatt olesó áron kapható.

Tudakozódhatni: Kolozsvar, Belmonostor-utca 8. sz. alatt, a ház mesternél.

428. (3—6)

Egyedül előnyös beszerzési forrás!

Kereskedők, kávéházak, szállodák, vám- és regálebérloknak

Pénztári tömb (Cassa block.)

Az „Első magyar Papirzacskó és Pénztári tömbgyár és Könyvnyomda vállalat“

NAGY-ENYEDEN.

Központi iroda: Sörgönczim: Gyártételep: Magyar-utca 2. sz. Papirzacskó N.-Enyed: Szénatér 7. és 8. sz.

TELEPHON.

Jutányos árak mellett azonnal szállit.

Árjegyzék és minták kívánatra bérmentve küldetnek.

407. (2—3)

TELEFON 78. SZ.**A Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság****Budapest — Kőbányán.****Alaptőke négy millió korona.**

Tisztelettel jelenti az érdekelt köröknek, hogy

Kolozsvar, SIGMOND TESTVÉR uraknál,**Külmonostor-utca 88. szám alatt**

Kolozs-, Maros-Torda- és Aranyos-Tordamegyék részére

Főraktárt létesített

és ezen főraktárát mindazoknak szíves figyelmébe és támogatásába ajánlja, kik kitűnő minőségű Kőbányai söröket beszerezni óhajtanak.

Sörnemek: Polgár-sör (márcziusi), Király-sör (márcziusi), Szent-István-sör (á la pilseni), Kőbányai Barátsör (bajor módszer szerint, á la Spätenbru) és kiviteli márcziusi sör.

Mindenkor friss hordó- és palaczk-sör.

420. (2—4)